

Zabytki toruńskie młodszego pokolenia

to spotkania i książki o dziedzictwie kulturowym w odniesieniu do małej ojczyzny, jaką jest miasto. Także o dziedzictwie nielubianym / niechcianym.

Chcemy mówić, pisać, edukować na temat zabytków z XIX i XX wieku. Toruń to nie tylko "gotyk na dotyk". Skoro nie znamy, to nie doceniamy tego, co nowsze. Zabytki młodszego pokolenia potrzebują naszej uwagi, wymagają badań i konserwatorskiej pieczy.

Podczas spotkania promocja książki z 5. konferencji
Plastyka toruńska 1793-1920. Zapomniane oblicze wielokulturowego miasta

Sekretariat konferencji

Katarzyna Kluczajd, katarklucz@wp.pl

Michał Pszczołkowski, shs@torun.pl

Toruński Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki
WBP Książnica Kopernikańska
Biblioteka Diecezjalna

zapraszają na

szósta konferencję z cyklu
Zabytki toruńskie młodszego pokolenia

TORUŃSKA ARCHITEKTURA SAKRALNA po 1945 roku

25 listopada 2017

Biblioteka Diecezjalna, pl. ks. Frelichowskiego 1

Szósta edycja konferencji poświęcona jest naprawdę „(naj)młodszemu pokoleniu” – architekturze sakralnej obecnej w przestrzeni miasta od lat zaledwie kilkunastu, kilkudziesięciu. Cezura 1945 roku określa głównie uwarunkowania epoki – ideologiczne, kulturowe, a bodaj na końcu – stylowe.

Jakie są nasze powojenne kościoły? Jak możliwy był rozwój architektury sakralnej w świeckim państwie? – zastanawia się krytyczka architektury Anna Cymer. *O warszawskich realizacjach pisze: Hangary dla samolotów, statki kosmiczne, fabryczne magazyny, betonowe bunkry – z takimi określeniami można się zetknąć w kontekście powojennej architektury sakralnej. Choć nie wszystkie zbudowane po 1945 roku kościoły są udane, panująca o nich zła opinia nie jest zasłużona.*

Ideologiczny „klimat” tego czasu sprawił, że wznoszenie kościoła było najbardziej społecznym rodzajem budowy w Polsce. Gromadzenie środków, zarządzanie talentami, organizacja budowy – prawdziwe know-how dla crowdfundingu albo konsultacji społecznych – pisze Kuba Snopek, jeden z autorów projektu ARCHITEKTURA VII DNIA, zawierającego informacje o wszystkich powojennych kościołach w Polsce (3 781) oraz podsumowanie tego zjawiska jako fenomenu socjologicznego. Skalę liczebności i tempo budowy uzmysławia statystyka z czasu rządów Wojciecha Jaruzelskiego: *rozpoczęto budowę 1 126 świątyń, czyli średnio: 125 gmachów rocznie; budowa nowego kościoła rozpoczynała się co 3 dni... Jest jeszcze kwestia jakości / stylu – są realizacje wysokiej i dobrej, przeciętnej i kiepskiej klasy, ale też takie, które – zdaniem internautów – zasługują na antynagrodę architektoniczną, zwaną Makabrylą. Jakie są toruńskie kościoły – sakro-kicz czy oryginalna estetyka? Jakie mogłyby być? O tym porozmawiamy podczas spotkania.*

Konferencja to swego rodzaju potrójny urodzinowy prezent: Toruński Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki świętuje 70-tkę, prof. Józef Poklewski – 80-tkę, prof. Zygmunt Kruszelnicki – 90-tkę.

UWAGA! Tym razem „obecne” będą WSZYSTKIE tomy „młodszego pokolenia”. W sprzedaży pomaga nam Aldony Mackiewicz **Toruński Antykwariat Księgarski** (ul. Wysoka 16).

Zapraszamy!

PROGRAM SESJI

- 10.00 **Katarzyna Kluczajd**
Oddział Toruński Stowarzyszenia Historyków Sztuki
Powitanie, wprowadzenie
- 10.20 **Kuba Snopek, Iza Cichońska, Karolina Popera**
Fundacja Bęc Zmiana
Architektura VII dnia – pełny przewodnik po polskiej powojennej architekturze sakralnej
- 10.40 **Anna Cymer**
Gest polityczny czy wyraz wiary? Rozwój architektury sakralnej w świeckim państwie. Jak to było możliwe?
- 11.00 **Wojciech Sławiński**
Kolegium Jagiellońskie w Toruniu
W czyje ręce? Powojenny spór o staromiejski kościół poewangelicki (poniemiecki) w Toruniu
- 11.20 **Agata Rissmann**
Muzeum Okręgowe w Toruniu
Współczesne dekoracje ścienne w kościele franciszkanów pw. św. św. Piotra i Pawła w Toruniu
- 11.40 **Cezary Lisowski**
Realizacje architektoniczne toruńskich redemptorystów
- 12.00 **Emilia Ziółkowska**
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Sakro-kicz czy oryginalna estetyka? Postmodernizm w architekturze toruńskich kościołów
- 12.20 *Dyskusja, przerwa kawowa*
- 13.00 **Marta Kołacz**
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
„Szlachetna prostota”. Architektura kościoła pw. św. Michała Archanioła i bł. ks. Bronisława Markiewicza w Toruniu
- 13.20 **Marcin Ceglarski, Jakub Polak**
Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Kościół dla mieszkańców osiedli z wielkiej płyty – analiza porównawcza szaty architektonicznej kościołów pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego i pw. Matki Bożej Królowej Polski
- 13.40 **Błażej Clarkowski**
Politechnika Łódzka
Konserwacja i kreacja. Sakralne realizacje Jana Tajchmana w Toruniu
- 14.00 **Przemysław Gawęda, Marcin Sajdak**
Pracownia Reżyserii Architektury Archigeum
Architektura sakralna Torunia – co poszło nie tak?
- 14.20 **Toruńskie Spacerzy Fotograficzne**
Prezentacja fotografii ze spaceru Kościoły Rubinkowa i Skarpy
- 14.40 *Dyskusja*
- 15.00 *Podsumowanie, zamknięcie obrad*